

Vec C-790/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

24. október 2019

Vnútroštátny súd:

Curtea de Apel Braşov

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

14. október 2019

Obžalovaní:

LG

MH

Ďalší účastníci konania:

Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov

Agenția Națională de Administrare Fiscală, Direcția Generală
Regională a Finanțelor Publice Braşov

Predmet sporu vo veci samej

Odvolanía, ktoré podali Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov (Prokuratúra na Vyššom súde v Braşove, Rumunsko, ďalej len „prokuratúra“), obžalovaný LG a poškodená Agenţia Naţională de Administrare Fiscală, Direcţia Generală Regională a Finanţelor Publice Braşov (Národná agentúra pre daňovú správu – Regionálne riaditeľstvo verejných financií v Braşove, Rumunsko, ďalej len „Daňová správa“) proti rozsudku v trestnom konaní z 15. septembra 2018, ktorý vyhlásil Tribunalul Braşov (Vyšší súd v Braşove, ďalej len „Vyšší súd“)

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Návrh na výklad článku 1 ods. 3 písm. a) smernice 2015/849, podaný na základe článku 267 ZFEÚ

Prejudiciálna otázka

Má sa [článok 1 ods. 3 písm. a) smernice 2015/849] vykladať v tom zmysle, že osoba, ktorá spácha skutok predstavujúci trestný čin prania špinavých peňazí, je vždy osobou odlišnou od osoby, ktorá spáchala základný trestný čin (predikatívny trestný čin, z ktorého pochádzajú peniaze, ktoré sú predmetom skutku prania špinavých peňazí)?

Príslušné ustanovenia práva Únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES z 26. októbra 2005 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, článok 1 ods. 1 a 2, písm. a) až d)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES, článok 1 ods. 1, 2 a 3, písm. a) až d)

Uvádzané ustanovenia vnútroštátneho práva a príslušná judikatúra

Článok 29 Lege nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor (zákon č. 656/2002 na predchádzanie praniu špinavých peňazí a jeho postihovanie), uverejnený v Monitorul Oficial al României, č. 904, časť I z 12. decembra 2002 v znení neskorších zmien a doplnení

V čase spáchania skutku znel článok 29 ods. 1 takto:

„Trestnými činmi prania špinavých peňazí sú a trestom odňatia slobody na 3 až 12 rokov sa trestajú:

- a) zmena povahy alebo prevod majetku s vedomím, že takýto majetok pochádza zo spáchania trestnej činnosti, s cieľom utajiť alebo zakryť nezákonný pôvod tohto majetku, alebo pomôcť páchatel'ovi trestného činu, z ktorého pochádza majetok, aby sa vyhol trestnému stíhaniu, súdu alebo výkonu trestu;
- b) utajenie alebo zakrytie pravej povahy, zdroja, miesta, rozmiestnenia, pohybu, práv na majetok alebo vlastníctva majetku, s vedomím, že takýto majetok pochádza zo spáchania trestného činu;
- c) nadobudnutie, držba alebo používanie majetku s vedomím, že pochádza zo spáchania trestného činu.“

Rozsudok Curte Constituțională (rumunský Ústavný súd; ďalej len „Ústavný súd“) č. 418 z 19. júna 2018 o sťažnosti týkajúcej sa neústavnosti ustanovení článku 29 ods. 1 písm. c) zákona č. 656/2002 na predchádzanie praniu špinavých peňazí a jeho postihovanie a o zmene a doplnení opatrení na predchádzanie a boj proti financovaniu terorizmu, v zmysle výkladu poskytnutého rozsudkom Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší kasačný súd, Rumunsko; ďalej len „Kasačný súd“) č. 16 z 8. júna 2016 o vyhlásení predbežného rozhodnutia na objasnenie právnych otázok týkajúcich sa prania špinavých peňazí.

Lege nr. 129/2019 din 11 iulie 2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (zákon č. 129 z 11. júla 2019 na predchádzanie a boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ako aj o zmene a doplnení niektorých právnych predpisov, uverejnený v Monitorul Oficial al României č. 589, časť I z 19. júla 2019) (zákon, ktorý nebol uverejnený v čase, keď bol sformulovaný návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore).

Krátky opis skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Vyšší súd v prvom stupni uložil obžalovanému LG trest odňatia slobody na 1 rok a 9 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu v zmysle článku 81 a nasl. skoršieho trestného zákonníka (trestný zákon, ktorý bol pre obžalovaného priaznivejší), a to za trestný čin prania špinavých peňazí upravený v článku 29 ods. 1 písm. a) zákona č. 656/2002 s použitím článku 41 ods. 2 skoršieho trestného zákonníka, spáchaný prostredníctvom 80 skutkov. Uvedený súd ďalej rozhodol o zastavení trestného stíhania v súvislosti s trestným činom daňového úniku, z ktorého bol obžalovaný LG, pretože obžalovaný nahradil škodu. Pokiaľ ide o obžalovanú MH, prvostupňový súd rozhodol o jej oslobodení, pretože usúdil, že nie je splnená podmienka pripísateľnosti skutku, keďže sa

nepreukázalo, že mala vedomosť o okolnosti, že obžalovaný LG pral špinavé peniaze pochádzajúce z daňového úniku.

- 2 Prvostupňový súd usúdil, že obžalovaný LG ako správca spáchal trestný čin daňového úniku a že osobne pral peniaze pochádzajúce z tohto trestného činu. V období rokov 2009 až 2013 totiž obžalovaný LG nezaznamenal do účtovníctva spoločnosti SC Vinalcool Braşov SA daňové dokumenty, ktoré poskytujú dôkaz o tom, že od spoločností Medofta SRL a Reproflex SRL boli prijaté príjmy pochádzajúce z prenájmu obchodných priestorov. Obžalovaný LG s cieľom zachovať voči zástupcom spoločností Medofta SRL a Reproflex SRL zdanie zákonných obchodných transakcií týchto zástupcov požiadal, aby uhradili peňažné sumy, ktoré dlhovali spoločnosti Vinalcool Braşov SA, na účet spoločnosti Arta Romana SRL, ktorú spravovala obžalovaná MH, družka obžalovaného, pričom využil zmluvu o postúpení pohľadávky uzatvorenú medzi obžalovaným, Vinalcool Braşov SA a spoločnosťou Arta Romana SRL. Celková pripísaná suma predstavovala 512 301,15 rumunských lei (RON) a obžalovaný LG sa dostal k jej držbe prostredníctvom obžalovanej MH. Peňažné prostriedky vyberali v pobočke banky alebo z bankomatu obaja obžalovaní. Presnejšie obžalovaný LG vykonal pranie špinavých peňazí pochádzajúcich zo spáchania trestného činu daňového úniku ako základného trestného činu, ktorý spáchal on.
- 3 Prokuratúra, obžalovaný LG a poškodená, Daňová správa, podali proti uvedenému rozsudku odvolanie na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Obžalovaný následne podané odvolanie vzal späť.
- 4 Prokurátor napadol rozsudok najmä kvôli nedôvodnosti, pokiaľ ide o oslobodenie obžalovanej MH.
- 5 Poškodená napadla rozsudok, pretože čiastočne zamietol jej požiadavky občianskoprávnej povahy.

Vnútroštátny súd, Curtea de Apel Braşov (Odvolací súd v Braşove, ďalej len „Odvolací súd“) usúdil, že je potrebný výklad niektorých ustanovení smernice 2015/849, a keďže nenašiel judikatúru v tejto oblasti, *ex offico* upriamil pozornosť strán na otázku podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor.

Podstatné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 6 Prokurátor namietal proti podaniu návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor, pretože podľa jeho názoru nie sú splnené podmienky vyžadované článkom 267 ZFEÚ, ale aj preto, že uvedená smernica nebola prebratá do rumunského právneho poriadku napriek tomu, že termín na prebratie uplynul v roku 2017, a skutky boli spáchané pred prijatím uvedenej smernice. Prokurátor usúdil, že smernica spĺňa kritériá na uplatnenie doktríny o *acte clair*, ako ju uznáva Súdny dvor, a že existuje kontinuita, pokiaľ ide o normatívne akty prijaté na úrovni Únie, pretože podstatný obsah je rovnaký.

- 7 Obžalovaní súhlasili s podaním návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor.

Krátky opis dôvodov podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 8 Platná smernica, ako aj zrušené smernice, podobným spôsobom definujú pranie špinavých peňazí niektorým z alternatívnych spôsobov, akými môže byť spáchané, a vnútroštátna právna úprava prebrala takmer identicky ustanovenia týkajúce sa definovania skutkov, pričom rozdiely týkajúce sa skutkovej podstaty, nezákonnosti a pripísateľnosti trestného činu sú irelevantné. Vnútroštátny súd však skonštatoval rozpor vo výkladoch vnútroštátnej právnej úpravy, keďže súdna prax ponúka rôzne riešenia. Potenciálne riešenia predmetného sporu sa totiž javia úplne protichodné v závislosti od toho, či považujú podstatný znak skutkovej podstaty trestného činu za naplnený.
- 9 Podľa vnútroštátneho súdu nemôže byť aktívny subjekt trestného činu prania špinavých peňazí v akejkoľvek forme totožný so subjektom základného trestného činu.
- 10 Odvolací súd odkazuje najmä na dva rozsudky Kasačného súdu: rozsudok č. 147/2011, ktorý stanovil, že „aktívnym subjektom oboch trestných činov nemôže byť tá istá osoba“, a rozsudok č. 836/2013, ktorý sa obmedzil na rozhodnutie v súvislosti s formuláciou upravenou v článku 23 ods. 1 písm. c) zákona č. 656/2002 v tom zmysle, že „účastník hlavného trestného činu nemôže byť aktívnym subjektom trestného činu prania špinavých peňazí“, inak by sa „porušila zásada *ne bis in idem*“. V tomto zmysle, teda v zmysle vylúčenia možnosti, že aktívnym subjektom trestného činu prania špinavých peňazí môže byť tá istá osoba, ktorá je aktívnym subjektom základného trestného činu, možno citovať aj iné rozhodnutia Kasačného súdu, ako aj iných vnútroštátnych súdov.
- 11 Na druhej strane sa Kasačný súd vyslovil k uvedeným ustanoveniam zákona rozsudkom č. 16/2016, kde pripustil návrh týkajúci sa objasnenia niektorých právnych otázok a najmä rozhodol, že aktívny subjekt trestného činu prania špinavých peňazí môže byť aj aktívnym subjektom trestného činu, z ktorého pochádza majetok. V odôvodnení uvedeného rozsudku Kasačný súd spresnil, že „ustanovenia článku 29 ods. 1 zákona č. 656/2002, ktoré definujú trestný čin prania špinavých peňazí, odkazujú na vedomosť o pôvode majetku... a táto podmienka je splnená za predpokladu, že na osobu sa vzťahuje tak postavenie aktívneho subjektu trestného činu prania špinavých peňazí, ako aj postavenie aktívneho subjektu trestného činu, z ktorého pochádza majetok“.
- 12 V súvislosti s uvedenými ustanoveniami zákona sa vyslovil aj Ústavný súd rozsudkom č. 418/2018, kde vyhlásil, že ustanovenia článku 29 ods. 1 písm. c) zákona č. 656/2002 v zmysle výkladu v rozsudku Kasačného súdu č. 16/2016 sú neústavné, pokiaľ ide o aktívny subjekt trestného činu. „Páchatel... hlavného trestného činu...“ teda „nemôže byť aktívnym subjektom trestného činu prania špinavých peňazí“. Výraz „s vedomím, že takýto majetok pochádza zo spáchania

trestného činu“, nachádzajúci sa v predmetnom trestnom ustanovení, vylučuje zo sféry aktívnych subjektov osoby zapojené do spáchania trestného činu, z ktorého pochádza majetok.

- 13 Zákon č. 656/2002 vo svojom opätovne uverejnenom znení s následnými zmenami a doplneniami podľa údajov uvedených vo svojej záverečnej časti preberá do vnútroštátneho právneho poriadku ustanovenia smernice 2005/60.
- 14 Tak text smernice (v ktorejkoľvek z verzií nasledujúcich po sebe), ako aj text vnútroštátneho zákona obsahujú podmienku „vedomia, že takýto majetok pochádza z trestnej činnosti alebo z účasti na takejto činnosti“, ktorú vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, analyzuje z významového, gramatického a teleologického hľadiska a dochádza k záveru, že totožnosť aktívneho subjektu pre uvedené dva druhy trestných činov nie je možná.
- 15 Uvedený vnútroštátny súd – Odvolací súd – odkazuje aj na anglické znenie smernice a následne porovnáva systém *common law* a románsko-germánsky právny systém, odkazujúc na taliansky, španielsky a holandský trestný zákon, ako aj na texty právnej vedy.
- 16 Uvedený súd usudzuje, že v tomto prípade nemožno uplatniť doktrínu o *acte clair*, keďže tak doktrína, ako aj súdna prax ponúkajú rôzne riešenia tejto otázky.
- 17 Hoci Rumunsko neprebralo smernicu 2015/849 do dátumu uplynutia stanovenej lehoty, ale až zákonom č. 129 z 11. júla 2019, prijatým po rozhodnutí z 25. júna 2019, kde sa rozhodlo o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor, vnútroštátny súd usudzuje, že Súdnemu dvoru treba položiť otázku s odkazom na uvedený právny predpis o to viac, že v súvislosti s ustanoveniami článku 1 definujúcimi pranie špinavých peňazí neexistujú rozdiely.